

N.B. : (1) Attempt any **five** questions.

(2) **Each** question carries **20** marks and subquestion **10** marks.

1. (a) What is the meaning of guidance and counselling ?
(b) Explain the functions of guidance.
2. (a) What is occupational information ? Enumerate its various division.
(b) Explain the need for educational guidance.
3. (a) Write down the basic format of job-analysis.
(b) Explain the factors affecting job satisfaction.
4. (a) Explain the basic elements of case-study.
(b) Describe any two psychological tests.
5. (a) Describe the process of counselling.
(b) How can questioning be used in the process of counselling ?
6. (a) What's the role of counsellor in the process of directive counselling ?
(b) What educational provisions are available for gifted children ?
7. (a) What is learning disability ? How would you identify a learning disable child ?
(b) Explain the characteristics of slow learners.
8. (a) What's the nature of guidance services in school ?
(b) How does elementary stage guidance differ from secondary stage guidance ?
9. (a) How can social welfare agencies and medical agencies help in guidance services ?
(b) Explain the various stages of counselling.
10. (a) Explain the relationship between educational and vocational guidance.
(b) Explain the causes of communication breakdown in the process of counselling.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
(२) प्रत्येक प्रश्नांस २० गुण व प्रत्येक उपप्रश्नास १० गुण आहेत.

१. (अ) मार्गदर्शन व समुपदेशन म्हणजे काय ?
(ब) मार्गदर्शनाची कार्ये स्पष्ट करा.
२. (अ) व्यावसायिक माहिती म्हणजे काय ? त्याच्या विविध विभागांची सूची बनवा.
(ब) शैक्षणिक मार्गदर्शनाची आवश्यकता स्पष्ट करा.
३. (अ) व्यवसाय-विश्लेषणाचा मूलभूत आराखडा लिहा.
(ब) व्यवसाय समाधानावर प्रभाव टाकणारे घटक स्पष्ट करा.
४. (अ) व्यक्ति-वृत्ताचे (केस स्टडी) विविध घटक स्पष्ट करा.
(ब) कोणत्याही दोन मनोवैज्ञानिक चाचण्यांचे वर्णन करा.
५. (अ) समुपदेशनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
(ब) समुपदेशनाच्या प्रक्रियेत प्रश्न-कौशल्याचा उपयोग कशा प्रकारे होऊ शकतो ?
६. (अ) दिग्दर्शनात्मक समुपदेशनाच्या प्रक्रियेत समुपदेशकाची भूमिका कोणती ?
(ब) हुशार मुलांसाठी कोणत्या शैक्षणिक सोयी उपलब्ध आहेत ?
७. (अ) अध्ययन-असमर्थता म्हणजे काय ? तुम्ही अध्ययन-असमर्थ बालकास कशा प्रकारे ओळखाल ?
(ब) मंद अध्येयत्याची (स्लो लर्नर) वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
८. (अ) शाळेत मार्गदर्शन-सेवांचे स्वरूप कशा प्रकारे असते ?
(ब) प्राथमिक स्तरीय मार्गदर्शन, हे माध्यमिक स्तरीय मार्गदर्शनापेक्षा कशा प्रकारे वेगळे असते ?
९. (अ) सामाजिक कल्याणकारी संस्था मार्गदर्शन सेवेत कशा प्रकारे मदत करू शकतात ?
(ब) समुपदेशनाचे विविध टप्पे स्पष्ट करा.
१०. (अ) शैक्षणिक व व्यावसायिक मार्गदर्शनातील फरक स्पष्ट करा.
(ब) समुपदेशनाच्या प्रक्रियेत संप्रेषण तुटण्याची कारणे स्पष्ट करा.
